

Diagnostyka

Rozpoznanie opiera się na ocenie ogólnoustrojowej reakcji zapalnej (tzw. SIRS) lub skali ryzyka niewydolności narządowej (qSOFA).

Sepsa jest podejrzewana, jeśli spełnione są min. 2 z poniższych:

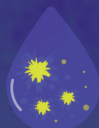
Skala SIRS:

- temperatura ciała $> 38^{\circ}\text{C}$ lub $< 36^{\circ}\text{C}$,
- tętno $> 90/\text{min}$,
- częstość oddechów $> 20/\text{min}$,
- nieprawidłowa liczba białych krwinek (leukocytoza/leukopenia).

Skala qSOFA (łatwa ocena w warunkach przedszpitalnych):

- ciśnienie skurczowe $< 100 \text{ mmHg}$,
- częstość oddechów $> 22/\text{min}$,
- zmniejszona świadomość ($\text{GCS} \leq 14$).
- qSOFA nie wymaga badań laboratoryjnych – może być stosowana w ocenie stanu chorego w warunkach domowych lub przez ratowników.

Badania

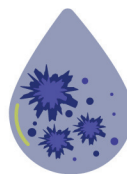
W rozpoznaniu sepsy wykonuje się m.in.:

- Morfologię krwi (CBC): ocena liczby leukocytów.
- Poziom mleczanów: ich wzrost może świadczyć o niedotlenieniu tkanek.
- CRP: marker stanu zapalnego.
- Prokalcytonina (PCT): pomocna w różnicowaniu infekcji bakteryjnych i wirusowych.
- Posiew krwi: pozwala zidentyfikować konkretny patogen (wynik po ok. 72h).

W zależności od objawów lekarz może też zlecić:

- badanie moczu, kału, wymazów z ran, gardła,
- posiewy innych płynów ustrojowych,
- badania obrazowe: RTG, USG, TK, MRI.

Masz własne doświadczenia z sepsą?

Podziel się swoją historią!

Napisz do nas! Perspektywa pacjentów w tworzeniu systemu opieki zdrowotnej i dokonywania w nim zmian jest bardzo istotna.

Nasza Fundacja wraz z Państwowym Instytutem Medycznym MSWiA w Warszawie wspólnie stworzyła strategię na lata 2024/2030 – "Sepsa – problem społeczny i medyczny. Zmiany w sposobie profilaktyki, diagnostyki, leczenia i opieki nad pacjentem z sepsą."

Kontakt

Fundacja Urszuli Jaworskiej
www.fundacjauj.pl
Ul. Międzynarodowa 61
03-922 Warszawa
KRS 0000055503

www.linktr.ee/fundacjaauj

Należymy do:

Global
Sepsis
Alliance

Źródło danych: www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/sepsis
Projekt: V 1.0, Fundacja Urszuli Jaworskiej, 2025

www.fundacjauj.pl

SEPSA

zrozumieć wyzwanie

Objawy

Objawy, które powinny wzbudzić „czujność septyczną”:

- wysoka lub bardzo niska temperatura ciała,
- przyspieszony lub spłycony oddech,
- znacznie ograniczone oddawanie moczu,
- dezorientacja lub splątanie.

Jeśli występują takie objawy – zwłaszcza u osoby z trwającą infekcją – konieczna jest pilna pomoc medyczna. Zwłoka może prowadzić do ciężkich powikłań, a nawet śmierci.

Profilaktyka

Nie da się całkowicie wyeliminować ryzyka sepsy, ale można je znacząco ograniczyć. Co możesz zrobić:

- szczepienia: grypa, COVID-19, pneumokoki, meningokoki,
- dbanie o higienę ran, odleżyn i infekcji skórnych,
- szybka reakcja na przedłużające się objawy infekcji,
- monitorowanie zdrowia osób starszych i przewlekle chorych.

Uwaga!

Jeśli Ty lub ktoś z Twoich bliskich:

- ma infekcję, która nie ustępuje mimo leczenia,
- stan zdrowia pogarsza się mimo dotychczasowej terapii – nie zwlekaj.

Udaj się po pomoc medyczną! – nie czekaj na rozwój bardziej dramatycznych objawów!

Czym jest sepsa?

- Sepsa to stan zagrażający życiu. Nie jest samodzielną chorobą, lecz zespołem objawów wynikających z nieprawidłowej i nadmiernej reakcji organizmu na infekcję. Do zakażenia może dojść w wyniku działania bakterii, wirusów lub grzybów.
- Sepsa prowadzi do uszkodzenia narządów, a jej leczenie wymaga natychmiastowej i często wielodyscyplinarnej interwencji medycznej. Nieleczona – może prowadzić do śmierci.
- Sepsa bywa mylona z innymi chorobami infekcyjnymi. Dlatego wczesne rozpoznanie i szybkie wdrożenie leczenia są kluczowe – mogą uratować życie.
- 80% przypadków sepsy rozwija się poza szpitalem – najczęściej w domu.
- Sepsą nie można się zarazić – nie jest chorobą zakaźną w klasycznym rozumieniu.

Czym jest wstrząs septyczny?

- Wstrząs septyczny jest najcięższą postacią sepsy. To sytuacja, w której układ odpornościowy reaguje skrajnie na istniejącą infekcję, prowadząc do gwałtownego spadku ciśnienia krwi i niewydolności narządów.
- Śmiertelność w przypadku wstrząsu septycznego jest wysoka – szacuje się ją na 30–50%.

Pamiętaj!

- W przypadku sepsy – podobnie jak przy zawale serca czy udarze mózgu – liczy się każda minuta. Im wcześniej zostanie rozpoznana i wdrożone leczenie, tym większe szanse na powrót do zdrowia.

Grupy ryzyka

Kto jest szczególnie narażony?

- Dzieci 0–5 lat, zwłaszcza wcześniaki,
- Seniorzy 65+ (często obciążeni wielochorobowością),
- Pacjenci z chorobami przewlekłymi (cukrzyca, POChP, choroby serca),
- Osoby z nowotworami,
- Pacjenci po transplantacjach i z upośledzoną odpornością (np. po usunięciu śledziony).

Ale sepsa może dotknąć każdego – także młodą, pozornie zdrową osobę.

Leczenie

Gdy istnieje podejrzenie sepsy:

- niezwłocznie podaje się antybiotyki o szerokim spektrum,
- wdraża się intensywną płynoterapię,
- monitoruje się parametry życiowe,
- leczenie odbywa się często w warunkach szpitalnych, na OIT.

Sepsa nie ma jednego, uniwersalnego leku – leczenie jest objawowe i zależy od stopnia niewydolności narządowej.

Chcesz wiedzieć więcej?
www.fundacjauij.pl